

ADRODDIAD I'R:	Pwyllgor Trwyddedu
DYDDIAD:	6 Rhagfyr 2023
SWYDDOG ARWEINIOL:	Pennaeth Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd a Gwasanaethau Cefn Gwlad
SWYDDOG CYSWLLT:	Glesni Owen, Rheolwr Busnes Gwarchod y Cyhoedd
TESTUN:	Amlinellu gofynion Trwyddedu Gorfodol ar gyfer Triniaethau Arbennig

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1.1 Hysbysu aelodau am gyflwyniad arfaethedig y cynllun Trwyddedu Gorfodol ar gyfer Triniaethau Arbennig sydd i'w weithredu ym mis Mehefin 2024 fel rhan o ddarpariaeth Deddf Iechyd y Cyhoedd (Cymru) 2017. Bydd y cynllun trwyddedu newydd hwn yn ei gwneud yn ofyniad cyfreithiol i unrhyw un sy'n ymgymryd â gweithgareddau sy'n torri'r croen fel tatŵio, tyllu ac aciwbigo gael trwydded i weithredu. Amlinellir y gweithgareddau presennol sy'n cael eu cwmpasu o fewn y term "triniaethau arbennig" yn Atodiad 1.
- 1.2 Mae Llywodraeth Cymru wedi nodi eu bod yn disgwyl i'r drefn hon eistedd o dan strwythurau pwyllgorau trwyddedu ac maent yn y broses o lunio dogfen ymgynghori i'w hystyried sy'n amlinellu eu disgwyliadau o ran llywodraethu.

2. CRYNODEB GWEITHREDOL

- 2.1 Amlinellu goblygiadau'r gofyniad newydd sef Trwyddedu Gorfodol ar gyfer Triniaethau Arbennig.

3. PŴER I WNEUD Y PENDERFYNIAD

- 3.1 Deddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1976 / Deddf Iechyd Cyhoeddus (Cymru) 2017

4. GWYBODAETH GEFNDIR

- 4.1 Yn 2016, wedi nifer o achosion o haint bacteriol difrifol yn deillio o stiwdio tatŵio/tyllu croen yng nghanolbarth Cymru, gwnaeth Ymddiriedolaeth Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan argymhelliad bod Llywodraeth Cymru'n sefydlu cynllun trwyddedu ar gyfer triniaethau sy'n torri'r croen.
- 4.2 Bwriad Llywodraeth Cymru drwy gyflwyno'r cynllun hwn yw lleihau'r risgiau i

iechyd sy'n gysylltiedig â'r triniaethau hyn. Yn fwyaf nodedig, gall heintiau ddigwydd ar safle'r driniaeth a hefyd gall arferion amhriodol ac aflan arwain at ledaenu clefydau heintus, megis firsau a gludir yn y gwaed.

4.3 Bwriedir i'r cynllun trwyddedu newydd ddisodli'r drefn bresennol o Gofrestru dan Ddeddf Llywodraeth Leol (Darpariaethau Amrywiol) 1982 a chydymffurfio ag is-ddeddfau Cyngor Sir Ddinbych a roddwyd ar waith ar 01/03/2012 (Atodiad 2). Gan hynny daw Tyllu'r Croen yn rhan o drefn drwyddedu fwy strwythuredig a orfodir yn gyfreithiol, a bydd canllawiau cysylltiedig.

Mae prif ofynion y drefn hon fel a ganlyn:

- 4.4
- Rhaid i ymarferwyr fod â thrwydded i gyflawni triniaethau arbennig. Bydd yn drosedd cynnal triniaethau arbennig heb drwydded;
 - Bydd yn rhaid i adeiladau neu gerbydau busnes gael eu cymeradwyo. Bydd yn drosedd i ymarferwr gyflawni unrhyw driniaethau o safleoedd neu gerbydau nad ydynt wedi'u cymeradwyo;
 - Bydd trwydded lawn yn para am dair blynedd a thrwydded dros dro yn para am saith diwrnod (i ganiatáu ar gyfer digwyddiadau a chynadleddau);
 - Bydd yn rhaid arddangos y drwydded yn y safle lle cynhelir y driniaeth arbennig;
 - Bydd amodau'r drwydded yn cwmpasu cymhwysedd yr ymarferydd, y safle, y cyfarpar a'r arferion a ddefnyddir, cyngor a roddir cyn ac ar ôl y driniaeth arbennig a'r cofnodion a gedwir.

4.5 **Y Sefyllfa Bresennol**

4.6 Ar hyn o bryd mae anghysondeb yng Nghymru o ran gorfodi'r gweithdrefnau hyn. Er bod nifer o awdurdodau lleol wedi mabwysiadu is-ddeddfau sy'n gosod dyletswydd ar ymarferwyr tyllu croen i gadw at safonau gofynnol (a fabwysiadwyd yn Sir Ddinbych ac a ddaeth i rym ar 01/03/2012), nid yw pob un wedi dilyn y dull hwn.

4.7 Mae oddeutu 50 o safleoedd sydd wedi cofrestru ar gyfer tyllu croen ac oddeutu 81 o ymarferwyr. Bydd pob safle ac ymarferydd cofrestredig presennol yn dilyn proses drosiannol i gael eu trwyddedu a bydd yn ofynnol i'r awdurdod lleol roi'r trwyddedau hyn o fewn 9-12 mis ar ôl agor y broses ymgeisio ym mis Mehefin 2024.

4.8 **Goblygiadau'r Cynllun Trwyddedu Arfaethedig ar gyfer Triniaethau Arbennig**

4.9

Bydd y drefn newydd yn golygu mai awdurdodau lleol fydd yn gyfrifol am

orfodi gofyniad trwyddedu'r arferion hyn ac am gadw cofrestr o drwyddedau triniaethau arbennig a roddir ganddynt.

4.10

Os yw awdurdod lleol yn fodlon bod deiliad trwydded wedi methu â chydymffurfio ag amod trwyddedu gorfodol neu wedi'i gael yn euog o drosedd berthnasol, gall ddirymu trwydded triniaeth arbennig, naill ai'n llawn neu i'r graddau y mae'n ymwneud â chyflawni triniaeth arbennig benodol. Pan fo'r awdurdod lleol wedi cymryd camau, megis rhoi hysbysiad atal, dirymu trwydded neu wrthod cais, mae gan unigolyn yr hawl i gyflwyno sylwadau i'r awdurdod lleol ac apelio i lys ynadon yn erbyn y penderfyniad.

4.11 Bydd yn ofynnol i ymarferwyr yn y maes hwn ddangos eu gallu i ymgymryd â'r triniaethau hyn trwy ymgymryd â hyfforddiant a chael eu harchwilio gan Swyddogion Iechyd yr Amgylchedd. Yn ogystal, bydd yn rhaid iddynt ddarparu gwiriad Sylfaenol gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd fel rhan o'u cais am drwydded.

4.12

Goblygiadau i'r Pwyllgor Trwyddedu

4.13

O dan y Ddeddf, mae swyddogaethau penodol awdurdodau lleol yn cael eu dirprwyo i'w pwyllgorau trwyddedu. Golyga hynny y gall pwyllgorau trwyddedu glywed sylwadau a phenderfynu ynghlŷn â'r materion canlynol:

- Y bwriad i wrthod cais am drwydded; hynny yw, os yw'r awdurdod lleol o'r farn na fodlonwyd yr holl feini prawf trwyddedu

- Y bwriad i wrthod cais am drwydded; hynny yw, pan mae troseddau perthnasol wedi'u hystyried a bod yr awdurdod lleol o'r farn na fyddai'n briodol rhoi'r drwydded honno

- Y bwriad i wrthod adnewyddu trwydded

- Y bwriad i wrthod amrywio trwydded

- Y bwriad i ddiddymu trwydded

- Y bwriad i ddynodi unigolyn a'i gwneud yn ofynnol iddynt gael trwydded.

4.14

Bydd swyddogion yn gwneud argymhellion ar y swyddogaethau hyn, ond bydd y pwyllgor trwyddedu (neu un o'i is-bwyllgorau) yn darparu lefel o oruchwyliaeth yn y penderfyniadau hyn. Mae gan aelodau'r Pwyllgor brofiad o wneud penderfyniadau trwyddedu a allai effeithio ar fywoliaeth pobl, ac mae trefn bendant wedi'i sefydlu ar gyfer clywed achosion a gweithredu

4.15

penderfyniadau.

4.16 Yn ogystal, er mwyn galluogi'r pwyllgor trwyddedu i wneud penderfyniadau mewn perthynas â meysydd penodol, mae'r swyddogaethau hyn hefyd yn galluogi'r pwyllgor trwyddedu i gyfeirio penderfyniadau penodol yn ôl i'r Swyddogion ac i is-ddirprwyo'r broses o wneud penderfyniadau.

4.17 Gall Gweinidogion Cymru wneud rheoliadau ynghylch y gweithdrefnau sy'n berthnasol i bwyllgorau trwyddedu a'u his-bwyllgorau fel bod modd iddynt arfer y swyddogaethau a ddirprwywyd iddynt, gan gynnwys mynediad i'r cyhoedd a darparu cofnodion. Mae Llywodraeth Cymru'n bwriadu ymgynghori ynghylch manylion y drefn honno yn ystod yr ymgynghoriad nesaf y disgwylir ei gynnal ddiwedd eleni, a fydd yn ymdrin yn benodol â manylion y rheoliadau.

4.18 Ymddengys mai'r penderfyniadau sydd fwyaf tebygol o ddod gerbron y Pwyllgor Trwyddedu yw'r rhai sydd a wnelont ag ymgeiswyr ag euogfarnau perthnasol. Mae gan y Swyddogion ar ran yr awdurdod lleol ddisgresiwn i roi trwydded iddynt. Y prawf perthnasol yw a yw'r amgylchiadau'n golygu bod amheuaeth ynghylch addasrwydd yr ymgeisydd i gyflawni triniaeth arbennig i'r fath raddau fel na ddylid rhoi trwydded. Darperir cyfarwyddyd a hyfforddiant i gynorthwyo â phenderfyniadau felly.

4.19 Darperir hyfforddiant i aelodau i'w galluogi i benderfynu ar geisiadau oherwydd gallent fod yn destun her gyfreithiol.

5.0 Mae'n debygol y bydd angen is-bwyllgor newydd i benderfynu ar geisiadau am drwyddedau. Rydym yn aros am gyfarwyddyd pellach gan Lywodraeth Cymru ar y mater hwn.

5.1 **YMGYNGHORI**

Dim ar hyn o bryd, er pan gyhoeddir y ddogfen ymgynghori ar drefniadau llywodraethu bydd yn cael ei rhannu gydag Aelodau'r pwyllgor hwn. Rhagwelir y bydd y ddogfen yn cael ei chyhoeddi yn ystod Rhagfyr 2023.

6.0

ARGYMHELLIAD

6.1

Nodi cynnwys yr adroddiad ac aros am ragor o wybodaeth gan Lywodraeth Cymru.

6.2

I aelodau gymryd rhan mewn hyfforddiant ar-lein a ddarperir gan Lywodraeth Cymru ar rôl y Pwyllgor Trwyddedu o fewn y ddeddfwriaeth newydd.